Ina Sterescu

Călugărul fără de arginți

Piesă în două acte

Personajele

Sfântul Ierarh Calinic
Tânărul Constantin (Sfântul Ierarh Calinic)
Pimen, duhovnicul Sfântului Calinic
Cassian, ucenicul Sfântului Calinic
Anastasie, ucenicul și biograful Sfântului Calinic
Părintele Maxim, călugar de la Mănăstirea Cernica
Părintele Zosima, călugăr de la Mănăstirea Cernica
Povestitorul
Maria, femeie din popor
Ion, bărbat din popor
Marin, căruțaș
Floarea, femeie din popor
Vocea Sfântului Nicolae

Actul I

Scena 1

Într-un decor de bibliotecă, un sfeșnic cu lumânări, o călimară cu pană, o icoană, doi călugări caută și răsfoiesc cărți și terfeloage prăfuite.

Părintele Maxim (*pufăind*): Pff, ce de-a praf au strâns terfeloagele astea!
Părintele Zosima: Lasă praful, cuvioase! Așa-s cărțile vechi. Caută mai cu sârg diata!
Părintele Maxim: Ce diată? Nu mi-ai spus.
Părintele Zosima (*apăsat*): Diata… testamentul sfântului! (*foșnește*) Aaa, am găsit-o! (*mormăie ca și cum ar citi*) Vrei să auzi și tu, cuvioase?
Părintele Maxim: Citește cu glas tare. Mai ales că am auzit că toate cele înscrise zugrăvesc în puține slove sfânta lui trecere prin această viață.
Părintele Zosima: Ascultă, atunci!
Părintele Maxim: Ascult, cuvioase, cuprins de emoție diata slăvitului nostru ierarh.

Părintele Zosima: Iată câteva fragmente: „De când am îmbrăcat sfântul și îngerescul cin monahicesc, la Sfânta Mănăstire Cernica, ...n-am câștigat averi... ci numai cărți! N-am adunat aur și argint; n-am voit să am nici haine de prisos, ci numai cele de nevoie trupului. Că necâștigarea cea călugărească cu duhul și cu lucrul, după putință m-am sârguit a păzi, neîngrijind de sine-mi, ci punându-mi toată nădejdea spre purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care niciodată nu m-a lăsat. ...Iar darurile ce le primeam și veniturile de la dregătorii, pe acelea le-am cheltuit... pe ale monastirii trebuințe, cât am fost arhimandrit. Asemenea, și arhiereu fiind, n-am adunat veniturile, ci le-am cheltuit la trebuințele mele și nevoile celor lipsiți frați în Hristos și unde Dumnezeu mi-a poruncit și la înnoirea Episcopiei, fiind cu totul în dărăpănare".

Scade vocea călugărului, în timp ce intră în cadru Povestitorul

Povestitorul: Dar pentru a-l înțelege cu totul pe Sfântul Ierarh Calinic, să ne întoarcem cu gândul spre zilele când el se numea pur și simplu Constantin... Constantin Antonescu. Fusese înscris în catastifele Bisericii Sfântul Visarion, din București, în ziua venirii lui pe lume, la 7 octombrie 1787...
Așadar, să pornim pe firul vieții celui ce va fi numit Sfântul Ierarh Calinic Cernicanul...

Scena 2

Ciripit de păsări, dangăt de clopot, câte un orăcăit de broaște, sunet de lemn cioplit.

Ava Pimen (*bucuros*): He-hei, lume nouă pe ziua de azi! Îmi cam intră soarele în ochi, dar bănuiesc cum că flăcăiașul acesta mărunțel și subțirel care se apropie este mezinul Antoneștilor... Greșesc, cumva?
Tânărul Constantin (Sfântul Ierarh Calinic): Sărutăm dreapta, părinte Pimen...
Ava Pimen: Constantin, parcă ți se spune...
Tânărul Constantin: Da, după dorința nașei mele, Lucsandra Văcărescu... mama poetului Ienăchiță.
Ava Pimen: Da, parcă ai și un frate?... Preot de mir... Așa-i?
Tânărul Constantin: Acuma-i călugăr.
Ava Pimen: Da, da, da, îmi amintesc... Cuviosul Acachie... da, da, da...
Și părinții tăi? Bine, sănătoși?

Tânărul Constantin: Mama dorește să apuce cât de curând drumul Mănăstirii Pasărea.
Ava Pimen: Sunteți o familie cu multă credință în Cel de Sus… da, da, da… Dar tu, Constantine, ce-ai de gând? Că au trecut câțiva anișori de când tot bați livezile și potecile pădurii până la Cernica?
Tânărul Constantin (Sfântul Ierarh Calinic) (*repede*): Dar numai după ce isprăveam de buchisit *Ceaslovul* la școala din tinda bisericii. Știa și Ava Gheorghe, starețul cel sfânt, cât am sârguit să citesc și să vorbesc binișor elinește!
Ava Pimen (*oftând*): Ei, cât a trăit vestitul nostru stareț Gheorghe i-ai tot atârnat la poalele anteriului. Parcă te văd cum îi sorbeai tălmăcirile și povețele, da, da, da…
Tânărul Constantin: Mult m-au ajutat! Încet, încet, mi-au limpezit cugetul. Parcă mi-au luminat calea pe care s-o apuc.
Ava Pimen: Da, da, da… știi?
Tânărul Constantin: Iată-mă-s! Am venit ca să rămân!
Ava Pimen: La mănăstire?
Tânărul Constantin: Da. Tocmai ce m-am rugat de părintele stareț Timotei să mă primească.
Ava Pimen: Te-a ispitit cu multe întrebări?
Tânărul Constantin: Da de unde! A zis: „Constantine, îți cunosc duhul, ești asemenea unei cărți deschise; umbli fără prihană, cu dreptate și bunătate. Tu grăiești adevărul în inima ta. Fii binevenit, fiule!”
Ava Pimen: Da, da, da… Atât?
Tânărul Constantin: Da! Adică, nu! A mai zis că îndată te cheamă la stăreție. Vrea să mă iei ucenic cuvioșia ta, pentru că ești unul din cei mai respectați duhovnici. Apoi, a mai adăugat: „Fiule, cuviosul Pimen este un înțelept, îmbunătățit în fapte și iscusit în Sfânta Scriptură. Vei deprinde și cioplitul în lemn. Vei avea ce învăța de la sfinția sa, fiule! Ai să vezi…”
Ava Pimen (*pe râs*): Isprăvește cu atâtea laude! Și-acu, ce te uiți, treci la treabă, poate izbutești să cioplești o cruciuliță până la vecernie, da, da, da…

Se întețesc ciocăniturile în lemn, pe același fundal de ciripit și orăcăit

Tânărul Constantin (Sfântul Ierarh Calinic) (*se lovește, suflă în deget*): Au! Ce-are dalta asta?! Uff, iar am nimerit în deget. Au! Na, am stricat și bunătate de lemnișor…
Ava Pimen (*râzând*): Ușurel, fiule, că nu spargi butuci pentru foc… Uite, ține lemnul așa… așezi dalta… apoi, lovești ușurel cu ciocanul. Hai, curaj… așa… să vezi ce cruciuliță frumoasă vei ciopli!

Trecere muzicală, clopote, eventual cântare religioasă

TÂNĂRUL CONSTANTIN (SFÂNTUL IERARH CALINIC) *(fericit)*: Doamne, câtă bucurie s-a revărsat în sufletul meu! Nu s-a împlinit bine un an şi iată-mă-s devenit, din fratele Constantin, cuviosul Calinic! Toată această cinste o datorez cuvioşiei tale, părinte Pimen!
AVA PIMEN: Ba râvnei tale cu care te-ai supus celei mai aspre pravile mănăstireşti, fiule… da, da, da…

Ciripit, orăcăit, foşnet de stuf

TÂNĂRUL CONSTANTIN: Părinte Pimen, n-ai vrea să adăstăm pe malul apei? Aş vrea să-mi mai tălmăceşti dintr-ale vieţii, să mai tălmăcim din pildele vechilor scrieri.
AVA PIMEN: Cu tot dragul, fiule! Da, da, da…
TÂNĂRUL CONSTANTIN: Te-aş fi poftit la mine în chilie, dar *(încurcat)* sunt cam strâmtorat…
AVA PIMEN *(îl întrerupe)*: Ehe…! Cunosc, fiule, că trăieşti în sărăcie lucie, că n-ai decât tetrapodul pentru cărţile de rugăciune, un ulcior cu apă şi…
TÂNĂRUL CONSTANTIN (SFÂNTUL IERARH CALINIC) *(întrerupându-l)*: Mai am într-un ungher şi-un scăunel de lemn…
AVA PIMEN: Da, da, da… un scăunel pe care îţi petreci, în chip de pat, cele trei ceasuri de somn pe care ţi le îngădui,… în rest, te rogi cu râuri de lacrimi şi postesti peste măsură…
TÂNĂRUL CONSTANTIN: Aşa mă îndeamnă sufletul. De aceea, toate nevoinţele traiului monahal le îndeplinesc cu bucurie, cu seninătate…
AVA PIMEN: Nu vreau să-ţi aduc laude deşarte, fiule, însă trebuie să afli cât de mult te preţuim cu toţii, tineri ori bătrâni. Toţi monahii spun că ai dobândit atâta „curăţie a minţii şi a liniştii celei dinlăuntru încât eşti, înaintea tuturor, ca o lumină cerească” …da, da, da… să faci totul cu măsură!

Scena 3

Trecere muzicală

POVESTITORUL: Au mai alunecat peste apele Colentinei, peste lac şi pădure încă zece ani. Pentru desăvârşirea atinsă, pentru blajinătatea şi înţelepciunea sa, SFÂNTUL IERARH CALINIC a fost ales duhovnic al mănăstirii. La el îşi căutau sfatul şi alinarea numeroşi ţărani şi târgoveţi, băjeniţi de ciuma lui Caragea, precum şi vieţuitorii mănăstirii, al căror respect pentru

Sfântul Ierarh Calinic creştea de la o zi la alta. Lui i se spovedea însuşi mitropolitul ţării. Aşa se face că, după ce trecuse în lumea celor drepţi stareţul Dionisie, cel care îi urmase preacuviosului Timotei, obştea monahală de la Cernica şi-a ales drept păstor pe Calinic. Pe cât de plăpând la trup, pe atât de îndârjit în orice avea de făcut, noul stareţ vrednicea cot la cot cu ceilalţi în câmp, în livadă ori pe schele, la terminarea zugrăvelilor la noua biserică din ostrovul Sfântul Nicolae. Şi a sosit şi anul 1821, cu Eteria şi mişcarea lui Tudor Vladimirescu, înăbuşite în sânge de oştile otomane... Vremuri de grea cumpănă... Fugeau bucureştenii, fugeau cu toţii din calea turcilor şi îşi căutau scăparea la Mănăstirea Sfântului Calinic.

Ţipete, alergătură, tropot de cai, nechezat, salve de puşcă, de tunuri - în îndepărtare – plânsete

Părintele Casian (*gâfâind, din fugă*): Preacuvioase Calinic, se năpusteşte către noi puhoi de mulţime dinspre Bucureşti! Gonesc creştinii ca vântul, să nu-i scurteze de capete păgânii. Ce ne facem?
Sfântul Ierarh Calinic: Îi primim cu milă şi cu dragoste. Sfânta mănăstire îi va adăposti, iar mâna lui Dumnezeu îi va ocroti şi ne va apăra pe toţi de osmanlâi.
Părintele Casian: Dar unde vor încăpea?
Sfântul Ierarh Calinic: Îi găzduiţi în toate chiliile voastre din ostrovul Sfântului Nicolae!
Părintele Casian: Şi noi ce vom face?
Sfântul Ierarh Calinic (*mustrător*): Cuvioase Casian, de când un călugăr cernican se sperie de grija proprie?!
Părintele Casian (*ruşinat*): Iertare, părinte stareţ! Noi ne vom aciui care cum vom nimeri pe lânga fosta chilie a stareţului Gheorghe şi pe lângă vechea bisericuţă din celălalt ostrov.
Sfântul Ierarh Calinic: Aşa să faceţi! Voi veni şi eu în ostrovul Sfântul Gheorghe, după ce grijesc de bieţii oameni, porniţi în bejenie...

Trecere muzicală, zarvă

Ion: Părinte stareţ, scapă-ne! Au năvălit năpastele peste noi!
Maria: Îndură-te de copilaşii aceştia nevinovaţi! Dacă încap pe mâna păgânilor?! Scapă-i de nenorocire! Să nu-i mâie robi la Istambul!
Sfântul Ierarh Calinic: Ce-i cu voi, oameni buni? Acum de ce vă jeluiţi?
Maria (*hohotind*): Turcii, preamilostive!
Sfântul Ierarh Calinic: Cuvioase Pimen, ştii cumva ce se întâmplă?
Ava Pimen: Astă noapte m-a trezit o mare larmă; zăngănit de arme, cai

nechezând. Am zărit și mulțime de focuri înspre satul Cățelu.
SFÂNTUL IERARH CALINIC: Ai prins de veste că s-ar fi așezat oștire turcească în coasta mănăstirii?
AVA PIMEN: Întocmai! Se zvonește că niște iscoade au pârât că mănăstirea ar găzdui zavergii de-ai lui Tudor…
MARIA: Vai de noi și de noi! Ce ne facem?!
ION: Au pus tunuri de jur-împrejur. Le-am văzut cu ochii mei. Vor să radă mănăstirea de pe fața pământului cu tot ce este viu în ea.
MARIA (*îngrozită*): Doamne, apără și păzește! Doar o minune îmi mai poate scăpa copilașii!
SFÂNTUL IERARH CALINIC: Mâna și darul lui Dumnezeu sunt deasupra noastră! Nu vă pierdeți nădejdea! Adunați-vă cu toții, mireni și monahi, la biserică! Ne vom ruga laolaltă, cu încredere și credință în izbăvire. Veniți cu toții!

Scena 4

Trecere muzicală

POVESTITORUL: Întreaga noapte s-au înălțat rugi. Iar dis-de-dimineață a pornit, în goană mare, dinspre stăreție către tabăra turcească de la Cățelu, călugărul Damian cu jalbă și încredințare cum că la Mănăstirea Cernica sunt numai târgoveți cu neveste și copii. Nu se știe ce s-a petrecut în cugetul lui Ahmet, pașa de la Cățelu, că, pe dată, a ordonat ridicarea taberei. Ba a mai pus și pază turcească în preajmă, ca nu cumva Cernica să fie călcată de niscaiva tâlhari în asemenea vremuri tulburi.

Trecere muzicală, rumoare

MARIA (*fericită*): Binecuvântat să fii, părinte al nostru! Mi-ai salvat copilașii! Ai săvârșit o minune!
ION: Sărutăm dreapta, sfinte părinte stareț! Chiar s-a petrecut o minune. Ai înduplecat inima turcului.
SFÂNTUL IERARH CALINIC: Nu eu! Cel de Sus și-a plecat urechea la rugăciunile noastre și S-a milostivit în necuprinsa lui iubire față de fiecare dintre noi…
PĂRINTELE CASIAN (*în fugă*): Preacuvioase Calinic! Părinte stareț, adastă o clipă!
SFÂNTUL IERARH CALINIC: Ce mai e, Casiane? Iar ne aduci vești negre?
PĂRINTELE CASIAN (*gâfâind*): Stai să-mi trag sufletul! Uff… Nu mai avem de ale gurii de nici unele! Până și șoarecii chițcăie de foame prin cuhniile și cămările pustii.

Maria (*văicărindu-se*): Vaaai de noi! Vaaai de copilașii mei! Îngerașii mamei, îngerași, o să pieriți de foame… doar cu zeamă de ierburi fierte!
Ion (*răstit*): Dar mai taci, muiere!
Maria: Ce-o să ne facem? Ce?!
Ion: Mare și fără de sfârșit este mila Domnului. N-o să ne lase în impas, să vezi!
Sfântul Ierarh Calinic: Drept gândești și drept grăiești, creștine! Să nu ne pierdem nădejdea! Eu am să mă retrag în chilia mea, să mă rog Maicii Domnului și Sfântului Nicolae, cel ce-i scoate din nevoi pe cei necăjiți, întocmai cum le-a ajutat pe cele trei fete sărmane.

Trecere muzicală, scârțâit de roți, mugete, pocnete de bici

Marin: Hăis, Joiane! Cea, Plăvane! Mânca-v-ar lupii! Iertați, părinți… gura păcătosului! Haideți, bourenii taichii, trageți cât puteți! Hăis! Cea! Opintiți-vă!
Maria: Ce care grele!
Ion: Cum ai vrea să fie dacă-s încărcate până-n vârf?!
Ava Pimen: Spune, om bun, toate aceste cinci care, pline ochi cu de-ale gurii sunt pentru noi? Nu cumva ai greșit drumul?
Marin: Nicidecum, taică părinte. Hei, oameni buni, părinților, puneți umărul la descărcat, că mi-i degrabă a mă întoarce acasă!

Tropăială, bufnituri, icnete, zarvă

Maria (*fericită*): Ce bucurie! Îngerașii mei vor mânca pe săturate…
Ava Pimen: Maică Precistă, Sfinte Nicolae, ați ascultat rugăciunile noastre, dar mai cu seamă pe ale Sfântului nostru Calinic, și v-ați îndurat de noi!
Maria: Ce minune! Doamne, Îți mulțumesc!
Ion: Da, minune dumnezeiască!
Marin: Ține, femeie, desaga asta, să-ți îndestulezi copiii…
Maria (*fericită*): Cum te chiamă, om bun, să te pomenesc în rugăciuni.
Marin: Ei, nu mă băga în seamă… sunt și eu acolo, un căruțaș… Înainte de a pleca, am o vorbă cu părintele stareț. Unde-i?
Ava Pimen: Uite-l, chiar acum se apropie…
Sfântul Ierarh Calinic: Iată-mă-s! Care-i povestea, fiule?
Marin: Veste proastă, preacuvioase Calinic. Cred că ai știință că și în satul Pantelimon s-a instalat un pașă, cu oști cu tot.
Sfântul Ierarh Calinic: Am aflat și tare ne-a întristat acest lucru.
Marin: Ei, acest pașă a răpit o călugăriță de la Mănăstirea Pasărea…

Maria (*speriată*): Vai de mine! O călugăriță!
Ion: Ce nelegiuire!
Ava Pimen: Doamne, Doamne, cât ai să-i rabzi pe nemernici?!
Sfântul Ierarh Calinic: Bine ai făcut că m-ai înștiințat! Nu va scăpa cu una, cu două, acest păcătos de pașă. Iar tu, creștine, mergi sănătos și fii binecuvântat!

Pocnet de bici, scârțâit de roți, îndepărtându-se

Marin: Hăis, Joiane! Cea, Plăvane! Hăis! Cea!
Ava Pimen: Ai gândit ceva anume, fiule?
Sfântul Ierarh Calinic: În cea mai mare taină, dar și în cea mai mare grabă, maicile de la Mănăstirea Pasărea se vor adăposti la Mănăstirea Snagovului. Părinte Pimen, rogu-te să te îngrijești de toate acestea! Eu voi întocmi o jalbă către stăpânire în care să dau în vileag nelegiuirea acestui pașă de la Pantelimon, pe numele lui, parcă, Mehmet.

Scena 5

Trecere muzicală, zgomot de căruță, mugete, pocnet de bici

Ava Pimen: Ia te uită, căruțașul! Ai uitat ceva la noi?
Sfântul Ierarh Calinic: Văd că, în loc de merinde ne pricopsești acum cu doi bașbuzuci de toată frumusețea! De unde i-ai cules, bunule căruțaș?
Marin: Ho, hooo, bourenii taichii! Bașbuzucii m-au cules ei pe mine! M-au întors din drum ca să-i aduc aicea. Sunt de-ai lui Mehmet, pașa din Pantelimon.
Sfântul Ierarh Calinic: Și ce vor?
Marin: Ți-au adus, în dar de la Mehmet pașa, punga asta dolofană cu galbeni. (*zornăit de bani)* Ia-o, părinte stareț!
Ava Pimen: O fi vreun vicleșug de-al lui Mehmet, să se răzbune!... Da, da, da...
Sfântul Ierarh Calinic: S-ar putea. Nu i-a căzut deloc ușor că a trebuit să-i dea drumul călugăriței răpite, să-și răscumpere fapta și să primească și mustrări...
Ava Pimen: Fă-ne să pricepem totuși ce-i cu bașbuzucii și cu punga? Ce anume pune pașa la cale?
Marin: Nimic. Ascultați-mă, numai...
Ava Pimen: Suntem numai ochi și urechi... Da, da, da...
Marin: Pașa Mehmet, turbat de furie, s-a jurat ca, peste noapte, să jefuiască mănăstirea și să se răfuiască de spaima lumii cu cel care a trimis jalba... Buuun...

Sfântul Ierarh Calinic: Până aici cunoaștem și noi întâmplarea. Am prins de veste și am stat cu toții întreaga noapte în privegheri și rugăciuni.
Ava Pimen: Se vede că Cel Atotputernic i-a întors inima de la rău către bine pentru că pașa ne-a lăsat tihna neștirbită... Da, da, da...
Marin: Dar nu cunoașteți ce s-a întâmplat cu pașa în noaptea cu pricina... Buun...
Ava Pimen: S-auzim!
Marin: Înainte să purceadă cu oștirea asupra mănăstirii, a poruncit unui slujitor să-i aducă filigeanul cu cafea fierbinte-fierbincioară... Buun...
Sfântul Ierarh Calinic: Ce are cafeaua cu punga și cu bașbuzucii de față?
Marin: Are, pentru că slujitorul, pare-se că și-a ieșit din minți, a înșfăcat un pușcoci și a tras drept în pașă! Buun...
Ava Pimen: Barem l-a trimis la Alah al lui? Doamne, iartă-mă! Da, da, da...
Marin: Da, de unde! Glonțul s-a proptit în punga asta *(zornăit)* ce-o purta la brâu. Ia priviți ce gaură zdravănă a făcut! Buun...
Ava Pimen: Ș-apoi?
Marin: Să vedeți ce spaimă pe capul lui Mehmet! Și-a chemat sfătuitorii și au hotărât împreună că ăsta-i un semn cu tâlc adânc. Și atunci, nu numai că pașa și-a luat gândul de la prădăciune, ci a mai trimis și punga în dar mănăstirii, să facă cu galbenii din ea o cișmea...
Sfântul Ierarh Calinic: Eu punga n-o iau. N-are decât pașa să tocmească meșteri și să sape lângă pod fântână de piatră.

ACTUL 2
Scena 1

Trecere muzicală

Povestitorul: Zis și făcut. Iar fântâna, ridicată pe malul de miază-noapte al ostrovului Sfântului Gheorghe, dăinuie și astăzi. Și, bineînțeles, i se spune „fântâna turcului". După aceste întâmplări, câțiva ani mai târziu, prin tăria rugăciunilor sale către Maica Domnului și către Sfântul Nicolae, Sfântul Ierarh Calinic a izbutit să îndestuleze încă o dată întreaga obște monahală, amenințată cu înfometarea. Și din nou s-a ivit același căruțaș, mânându-și carul plin cu făină, tăinuind, tot ca odinioară, numele binefăcătorului.

Trecere muzicală, ciripit, orăcăit, foșnet de stuf, pași pe lemn

Sfântul Ierarh Calinic (*bucuros*): Blagosloviți, părinte Pimen! Gând la gând cu bucurie, să ne întâlnim taman la jumătatea punții dintre ostroave! Trebuie să-mi limpezești frământările ce m-au cuprins.
Ava Pimen: Aici suntem doar noi și Cel de Sus. Grăiește, fiule, care ți-e pricina tulburării?
Sfântul Ierarh Calinic: Ca părinte duhovnicesc al meu, tălmăcește-mi, rogu-te, ceea ce mi s-a întâmplat.
Ava Pimen: Hai, descarcă-ți sufletul, fiule!
Sfântul Ierarh Calinic: Ascultă-mă! Nu se crăpase încă de ziuă când mi-am început – după obicei – rugăciunile închinate Sfântului Ierarh Nicolae. Deodată am simțit cum pleoapele mi se fac tot mai grele…
Ava Pimen: Ai aținit?
Sfântul Ierarh Calinic: Poate. Ce a urmat nu știu dacă a fost vedenie sau nălucire diavolească.
Ava Pimen: Te ascult, spune mai departe.
Sfântul Ierarh Calinic: Mi s-a arătat, chiar la mine în chilie, Sfântul Nicolae, împodobit cu strălucite haine arhierești. Îl însoțeau Marele Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință, în veșmintele lui ostășești, și fericitul întru pomenire stareț Gheorghe.
Ava Pimen: Au intrat în vorbă? Ți-au spus ceva?
Sfântul Ierarh Calinic: Tustrei mi-au dat o poruncă:
Voce (*reverb*): „Scoală-te și să zidești în ostrovul cel mic o biserică în numele Sfântului Mare Mucenic Gheorghe. Noi îți vom trimite tot ce-ți va trebui. Să nu ai nicio șovăială și nicio îndoială în inima ta!”
Sfântul Ierarh Calinic: Ce gândești, părinte Pimen, că a fost?
Ava Pimen: Vedenia aceasta am avut-o și eu, și nu o dată, ci de trei ori în aceeași noapte. Da, da, da… la porunca lor am plecat spre tine, când încă nu dăduse geana de lumină…
Sfântul Ierarh Calinic: De aceea ne-am întâlnit la jumătatea drumului!
Ava Pimen: Da, da, da… Și acum la treabă, fiule! Porunca e poruncă. Trebuie împlinită!
Sfântul Ierarh Calinic: Da, voi ridica biserica lângă paraclisul Sfântului Gheorghe din ostrov. El va deveni bolniță. De jur împrejurul noii biserici voi dura brâu de chilii, să încapă toată obștea. Numai să găsesc banii trebuitori… numai să-i găsesc…

Tropot de cal, nechezat

Părintele Casian: Ptruuu, căluțule! Ptruuu, că am ajuns acasă! Acușica te adăp, te țesal și-ți atârn de grumaz și o traistă cu orz…

Ava Pimen: Ia te uită la Casian cum îi vorbește de frumos! Da, da, da… Par a fi prieteni la toartă!
Părintele Casian: Rabdă puțin, căluțule! Atât cât să mă reped cu epistola asta la părintele stareț.
Sfântul Ierarh Calinic: Nu trebuie să te repezi nicăieri, cuvioase Casian, că uite-mă! Dă-mi epistola și du-te de îngrijește-ți prietenul!

Foșnet de hârtie ruptă

Ava Pimen: De la cine-i?
Sfântul Ierarh Calinic: De la Preasfințitul Ioanichie Stratonichia, egumenul Mănăstirii Sfânta Ecaterina. *(mormăie citind)* Da… așa… așa… *(bucuros)* Părinte Pimen, vedenia mea se adevereşte! Avem bani să înălțăm biserică nouă. Ia și citește! Ne va aduce el însuși o adevărată comoară.
Ava Pimen (*gânditor, uimit*): Îl știam eu pe arhiereul Ioanichie destul de cuprins, dar să aibă atâta bănet… n-aș fi gândit. Da, da, da…
Sfântul Ierarh Calinic: Păi nu sunt bani adunați de el. E o istorie întreagă cu ei. Ne-o explică Preasfințitul Ioanichie în epistolă, dar n-ai citit-o până la capăt. Înainte de zavera din 1821, unii boieri s-au pus pe urzit să curme domnia fanarioților cu una pământeană. De n-ar fi izbutit, ar fi fost nevoiți să ia calea străinătății. Așa că și-au vândut moșiile și, parte din bani i-au lăsat vlădicului Ioanichie cu legământ că, de nu se întorc în zece ani, să fie ridicată cu ei o biserică.
Ava Pimen: Și preasfințitul a devenit paznicul comorii. Da, da, da…
Calinic: El ne-a dăruit și toată agoniseala lui de-o viață și ar vrea să vină la Cernica pe când vom ridica biserica.
Suport muzical

Povestitorul: Între timp, Pimen, părintele duhovnicesc al Sfântului Calinic, a trecut la cele veșnice, iar la mănăstirea s-a statornicit Naum Râmniceanu, fost egumen la Mănăstirea Sfinții Apostoli și vestit cronicar și dascăl de istorie. Nenumărate și înțelepte sfaturi a primit de la el însuși Sfântul Ierarh Calinic. Iar pentru că Naum Râmniceanu dorea să devină schivnic, a primit ascultarea să se ocupe de biblioteca mănăstirii, să traducă prețioase cărți religioase, aduse tocmai de la Sfântul Munte Athos și din Ierusalim, în timp ce câțiva călugări se îndeletniceau cu copiatul manuscriselor în mai multe exemplare, pentru a fi răspândite pe la alte mănăstiri. Iar pe fiecare carte păstrată în bibliotecă se pot regăsi și astăzi următoarele cuvinte:
Sfântul Ierarh Calinic: „Este a Cernicăi! Să nu se înstrăineze! Semnează Calinic, arhimandrit”.

Scârțâit de pană pe hârtie, foșnet de file, cărți așezate cu zgomot

Sfântul Ierarh Calinic: Le-am semnat și pe acestea… Casiane, cum merge cu scrisul? Avem destule copii?
Părintele Casian: Avem! Avem să trimitem și la Pasărea și la Căldărușani și la Ghighiu. La fel, sunt destule și pentru preoții de mir…
Sfântul Ierarh Calinic: Prea bine! Vreau să ajungă peste tot, pentru ca să soarbă înaltele tâlcuiri din cărți cât mai mulți. *(ton practic)* Și, Casiane, când isprăviți, puneți totul cum trebuie. Știi doar că unica mea avuție sunt cărțile… *(voce înăbușită, greoaie)* O, ce mi se întâmplă? Totul se rotește… Parcă ceva îmi retează picioarele… văd negru înaintea ochilor și… și… Sprijină-mă, Casiane…

Bufnitură, alergătură, agitație

Părintele Casian (*speriat*): Săriți, fraților! S-a prăbușit starețul nostru! Ce-ai pățit, preacuvioase Calinic?
Sfântul Ierarh Calinic (*abia vorbind*): Of, mă înjunghie mii de cuțite… Ard tot… Casiane, duceți-mă în chilie, poate îmi trece răul…
Părintele Casian (*strigând*): Cuvioase Ieronim înhamă calul la trăsurică și aleargă să-l aduci tot într-o goană pe doctorul Mayer de la București! Ai venit, Ieronime?!

Trecere muzicală

Povestitor: A fost adus doctorul în cea mai mare grabă. După ce l-a cercetat pe stareț cu amănuntul, a clătinat din cap cu tristețe, a ridicat din umeri a neputință, apoi a spus: „Otravă! A fost otrăvit mișelește! N-are scăpare!” La auzul veștii, mănăstirea parcă s-a scufundat într-un val de durere fără încetare, în vreme ce, în chilia lui, Sfântul Ierarh Calinic se stingea, vegheat de Casian și de ucenicii săi.
Sfântul Ierarh Calinic (*abia vorbind*): Cuvioase Casian, în loc să vă jeluiți și să mă jeliți, mai cuminte ar fi să vă strângeți cu toții și să vă alegeți stareț nou… Puneți-l pe Veniamin Cătulescu, unul dintre cei mai vrednici ucenici ai mei și care învață la școli înalte în București… Și acum, du-te și lasă-mă să mă rog în liniște…
Părintele Casian: Prea bine, părinte… Uite, am plecat…

Scena 2

Paşi îndepărtându-se, uşa scârţâie – se închide

Sfântul Ierarh Calinic (*cu deznădejde*): „Doamne, Dumnezeul mântuirii mele, nu credeam şi nu doream să mor otrăvit!"
Vocea Sfântului Nicolae (*reverb*): „Nu vei muri de otravă… Scoală-te şi fii sănătos, că nu după mult timp vei fi episcop la Râmnic-Noul Severin…"

Muzică

Sfântul Ierarh Calinic (*vioi*): Cât de uşor mă simt… Nu mă mai doare nimic… Văd limpede… Am scăpat! Domnul Dumnezeu m-a salvat! Iartă-mă, Doamne, că m-am lăsat cotropit de deznădejde. Acum, că sunt vindecat pe deplin, voi purcede la biserică, să mă închin, dând slavă milei Tale nesfârşite…
Părintele Casian (*ciocănind la uşă*): Părinte stareţ, văd eu bine?… (*mereu mai uimit şi mai bucuros*) Visez?… Este adevărat… S-a petrecut o minune!
Sfântul Ierarh Calinic: Nu visezi! M-am sculat de pe patul de suferinţă mai zdravăn ca niciodată!
Părintele Casian: Cât ai zăcut m-au tot chinuit fel de fel de gânduri…
Sfântul Ierarh Calinic: Şi ce ţi-a dat prin mintea ta iscoditoare?
Părintele Casian: Păi, să vezi. În ultimul timp au venit o mulţime de solii şi epistole de la domnul Alexandru Ghica, aşa-i?
Sfântul Ierarh Calinic: Vrea să mă urce zor-nevoie în scaunul de mitropolit. Însă eu nu doresc măriri şi nici nu mă consider vrednic de atâta cinste…
Părintele Casian: Dar cei care se temeau ca nu cumva să le încurci socotelile şi învârtelile – dacă ai fi acceptat – adică vrăjmaşii cu înalte dregătorii nu ştiau că nu vrei să fii mitropolit. Şi-atunci au cumpărat un ticălos să te otrăvească.
Sfântul Ierarh Calinic (*trist*): S-ar putea să ai dreptate, însă cel mai rău îmi pare că mi s-a năruit încrederea în cei din preajmă. Iar cel mai tare mă doare că netrebnicul, după ce s-a învrednicit să trăiască viaţa noastră duhovnicească fie chiar şi pentru un ceas, a putut săvârşi atare nelegiuire…
Părintele Casian: Nu bănuieşti cine ar putea fi nemernicul?
Sfântul Ierarh Calinic: Nici nu vreau să cercetez. Eu, în cugetul meu l-am iertat şi-l vreau uitat… Haide, cuvioase, că avem multe de făcut. Trebuie să ridicăm biserică vrednică de ocrotitorul ei!

Trecere muzicală

Povestitor: Prima biserică s-a năruit la marele cutremur din anul 1838. Sfântul Ierarh Calinic nu s-a lăsat și, alcătuind planuri noi, a refăcut-o din temelii, mai impunătoare, tocmai cum o vedem și astăzi, înconjurată de brâul de cetate al chiliilor. Respectându-și obiceiul, Sfântul Ierarh Calinic a urcat pe schele pentru a încheia bolțile cu propria-i mână. Întocmai a făcut și la Pasărea ori la Ghighiu ori la Poiana Mărului ori la atâtea și atâtea alte ctitorii. Între timp mănăstirea înflorise mai mult ca niciodată. Obștea număra de acum peste trei sute cincizeci de viețuitori iar drumul către Cernica era străbătut necontenit de un număr din ce în ce mai mare de credincioși, de la oameni de rând, la înalte personalități ale zilei. Așa se face că și Domnul Țării, Barbu Știrbei poposea adesea pe aici. El îl admira în mod cu totul aparte pe Sfântul Ierarh Calinic pentru stăruința lui fără istov în rezolvarea treburilor zilnice atât de grele. De aceea, atunci când s-a urcat pe tronul țării, Barbu Știrbei s-a decis să-l numească episcop al Râmnicului, eparhie în care trebuia pusă trudnică rânduială.
Sfântul Ierarh Calinic: „Dar care ispravă ai cunoscut la noi, Înălțimea Ta, prin care să mă pui înaintea tuturor, în vârful sfintei episcopii, pildă de faptă bună?... Eu, la sine-mi căutând, nimica vrednic nu aflu în mine pentru această începătorie...”

Trecere muzicală, clopote, rumoare, cor bărbătesc religios

Maria (*plângând*): Cui ne lași, Sfinte Calinic?!
Voci: Binecuvântează-ne, Sfinte Calinic! Binecuvântează-ne!
Maria: Așează-ți mâna pe creștetul copiilor mei, înger întrupat în om!

Scena 3

Muzică

Povestitor: După ce i-a blagoslovit pe toți, călugări și mireni, sosiți să-l petreacă, după ce și-a mai rotit o dată ochii, scăldați în lacrimi, peste ceea ce zidise el în cele două ostroave în cei peste treizeci de ani de stăreție, Sfântul Ierarh Calinic și-a luat doar câteva cărți sfinte, dintre cele mai dragi sufletului și s-a suit în trăsura ce-l ducea spre cârja episcopală.
Sfântul Ierarh Calinic: Haideți, Casian, Orest, sus, că plecăm! Orest, unde-i fratele tău, Anastasie?
Părintele Anastasie: Aicea sunt, Preasfințite Părinte episcop!

Sfântul Ierarh Calinic (*oftând*): Atunci, s-o pornim pe drumul Craiovei! Cu Dumnezeu înainte!

Tropot de cai în goană, pocnete de bici, clopote, muzică

Povestitor: Tot ceea ce înseamnă episcopie la Râmnic, fusese mistuit într-un incendiu devastator, așa că reședința arhierească fusese mutată vremelnic la Craiova. Vestea că un vlădică, sfânt de-adevăratelea, venea să-i păstorească, se răspândise pretutindeni. Drumul Craiovei era împânzit de puzderie de țărani și târgoveți, toți se înghesuiau să se închine noului ierarh. Clopotele sunau ca în zi de Paști iar creștinii îl întâmpinau cu un cântecel încropit pe loc care începea așa: „Valahie, saltă și te veselește că, iată, Calinic cel prea blând sosește”...

Trecere muzicală

Părintele Anastasie: N-a trecut nici o zi și preasfințitul Calinic s-a și pornit să-și cerceteze eparhia. Cuvioase Casian, deslușește-mi, de unde atâta neastâmpăr și neodihnă până nu isprăvește ce a început?
Părintele Casian: Ei, Anastasie, tu și Orest i-ați devenit ucenici de abia de câțiva ani, pe când eu mă minunez de-o viață.
Părintele Anastasie: Știi la cine mă duce gândul când mă uit la episcopul nostru cum se înalță în asceză, la cât de milostiv și de blând este cu nevoiașii și cum muncește și cum se roagă tot timpul în mintea sa?
Părintele Casian: Cred că știu, pentru că și pe mine mă bate de mult de tot același gând: se aseamănă tare bine cu Sfântul Vasile cel Mare.
Părintele Anastasie: Întocmai, părinte Casian, întocmai! (*sare ca ars*) Aoleu, bine că a venit vorba de faptele Sfântului Vasile cel Mare!... Am uitat că eram orânduit la casa Sfântului Calinic să mă ocup de milosteniile pentru cei săraci! Slavă Domnului că Orest este acolo de dimineață! Of! Și se adună acolo fel de fel de amărâți, bătrâni și copii, ba și oameni în toată puterea, însă săraci-lipiți că ți se rupe inima! Of, ce jale!
Părintele Casian: Așa-i... Dă fuga și-l ajută pe Orest că flămânzii și bolnavii sunt tare-tare mulți!
Părintele Anastasie: Păi de aceea și locuința preasfințitului a devenit un adevărat metoh al sărmanilor. Dar sunt mulți și cei care vin să-și afle povețe și mângâiere, îndrumare și iertare chiar de la Sfântul Ierarh Calinic. Iar el îi primește pe toți, îi ascultă și le redă curajul că ar putea trăi cu totul altfel...

Muzică

Povestitor: În timpul Războiului ruso-turc al Crimeii, oştile otomane au ocupat Oltenia. Se întâmpla în vara anului 1854…
Părintele Anastasie: Preasfinţite, a venit poruncă să plecăm cu toată arhiva episcopiei la Bucureşti, să nu vie turcii peste noi…
Sfântul Ierarh Calinic: De plecat vom pleca din calea lor, însă vom lua calea Râmnicului Vâlcii.
Părintele Casian: Ah, Preasfinţite, nu-ţi găseşti liniştea până nu ridici din temelii, la vechea strălucire, Episcopia Râmnicului – Noul Severin, aşa-i?
Sfântul Ierarh Calinic (*mucalit*): Parcă pot să-ţi tăinuiesc ceva, cuvioase Casian?!

Trecere muzicală

Povestitor: Aşa se face că numai în doi ani a fost ridicată noua biserică episcopală, au fost refăcute din temelii clădirile arhiereşti, bolniţa şi seminarul. Tot în acea perioadă, ajutat băneşte de către mitropolitul Andrei Şaguna, Sfântul Ierarh Calinic a întemeiat şi o tipografie. Acolo a ieşit de sub teascuri pentru a doua oară *Pravila mănăstirească*, alcătuită de însuşi Sfântul Ierarh Calinic. Printre numeroasele cărţi religioase tipărite şi-au făcut loc şi lucrări de-ale lui Anton Pann.
Sfântul Ierarh Calinic: Ia ascultă ce-mi scrie şi ce mă roagă. Fără să bănuiască măcar că tot ce mi-a trimis a şi intrat în lucru…
Părintele Anastasie (*nedumerit*): Cine-ţi scrie, Preasfinţite? N-am înţeles!
Sfântul Ierarh Calinic: Cum cine? Firește, Anton Pann! Ascultă, Anastasie! „Vă rog să mă ajutaţi după cum nici până acum nu m-aţi lăsat neajutorat la toate cărţile ce am tipărit, pentru podoaba sfintelor biserici şi luminarea neamului”.

Trecere muzicală, scârţâit de pană pe hârtie, pagini răsfoite

Părintele Casian: Cu ce ţi-a greşit hârtia, Anastasie Baldovin, că te înverşunezi asupra ei cu nu ştiu a câta pană de gâscă?!
Părintele Anastasie: Geaba încerci să mă necăjeşti, cuvioase Casian. Mă îndârjesc asupra paginilor pentru că abia prididesc să aştern pe hârtie tot ce-am aflat. Nu vreau să-mi scape nimic-nimic! Doar am purces a scrie despre „Viaţa şi nevoinţele sfântului părintelui nostru Calinic”.
Părintele Casian: Vrednică de cinste este fapta ta, Anastasie!
Părintele Anastasie: O fi, dar m-am încurcat în numărătoarea mănăstirilor, schiturilor şi a bisericilor de mir, noi sau refăcute prin strădania sfântului atât pe meleagurile Craiovei, cât şi pe ale Râmnicului. La fel, nu mai ştiu pe câţi preoţi i-a găsit cu felurite păcate şi i-a trimis la mănăstire spre îndreptare şi pe câţi i-a înălţat în cinste.

Părintele Casian: Lasă că te descurc eu cumva. Doar există atâta amar de catastife… Oricum, îți spun din nou că ceea ce faci este de toată lauda!
Părintele Anastasie: Cu toată viața lui de schimnic, vreau, de asemenea, să se afle că episcopul nostru n-a stat deoparte nici când se hotăra soarta Principatelor Române, chiar dacă alți înalți ierarhi șovăiau să-și dea pe față gândurile.
Părintele Casian: Păi, nu l-am condus chiar eu pe preasfințitul la întrunirile Divanului Ad-hoc al Munteniei care, aidoma celui din Moldova, trebuia să decidă asupra Unirii la 1859, alegând același domn?!
Părintele Anastasie: Privește aici, cuvioase Casian, peste ce-am dat!
Părintele Casian (*foșnet de hârtie*): Ia te uită! Păi, asta-i o copie după o poruncă, trimisă de Preasfințitul, în acele zile, pretutindeni în eparhie. I-auzi ce scrie: „Îi poftesc pe toți protopopii și egumenii…"

Mixaj de voci, muzică

Sfântul Ierarh Calinic: „…pe toți protopopii și egumenii să se grijească de slujbe și privegheri în fiecare biserică pentru unirea românilor într-o singură voință ca să ceară pe cale legiuită viața patriei lor!"
Părintele Anastasie: Mă înțelegi atunci și de ce am fost atât de bucuros când am dat și peste o scrisoare în care patriarhul Chiril al Ierusalimului avea cuvinte de laudă pentru – uite, am copiat întocmai – (*subliniind*) „înalte virtuți" ale Sfântului Calinic, „revărsate benefic asupra obștei".
Părintele Casian: Dacă tot ți-am promis să te ajut, privește ce-am găsit și eu!
Părintele Anastasie (*curios*): Ce-i în cutiuța aceea?
Părintele Casian: Deschide-o!
Părintele Anastasie: Ia te uităăă! O decorație! A cui e?
Părintele Casian: Este Crucea Sfântului Vladimir, dată Sfântului Calinic de însuși țarul Nicolae I al Rusiei.
Părintele Anastasie (*mândru*): Ei, pentru azi am scris destul. Acum o să dau o fugă la noul schit, unde știu că-l voi găsi și pe Sfântul Ierarh Calinic! Mergem împreună, cuvioase Casian?
Părintele Casian: Doar o bucată de drum, apoi eu o cotesc spre satul Muierească. Mă așteaptă cu treburi preotul Ioan.

Trecere muzicală, ciripit, foșnet de brazi

Sfântul Ierarh Calinic: Ai apărut în sfârșit, Anastasie, vrednicul meu ucenic?
Părintele Anastasie (*îngrijorat*): Preasfințite, îmi pari puțin trist, așa-i?
Sfântul Ierarh Calinic: Mă uit cu mare bucurie la Schitul Frăsinei dar și cu abur de părere de rău, presimt că este ultima mea ctitorie… Și mai vreau să-ți dezvălui o taină dragă mie…

Părintele Anastasie: Aştept şi ascult, Preasfinţite.
Sfântul Ierarh Calinic: Încă din tinereţe, de când am bătut potecile Sfântului Munte Athos şi m-am împărtăşit la altarele bisericilor de acolo, iar mai apoi am cunoscut îndeaproape viaţa îngerească a călugărilor din Grădina Maicii Domnului – cum sunt supranumite acele locuri – mi-a înflorit în suflet o imensă dorinţă…
Părintele Anastasie: Cumva Schitul Frăsinei este întruchiparea ei?
Sfântul Ierarh Calinic: Întocmai, fiule, întocmai… După acea călătorie printre sfinţii călugări de la Athos, n-a trecut ceas ori zi fără ca sufletul meu să tânjească de a rostui şi pe pământurile noastre măcar a unui schit cu pravilă ca acolo…
Părintele Anastasie: Acum m-am luminat de ce rânduielile înscăunate la Frăsinei sunt de o atât de aspră schivnicie! Sunt ca la Muntele Athos!
Sfântul Ierarh Calinic: Dacă… Şi numai cei cu adâncă şi curată şi deplină chemare de a-şi închina viaţa lui Hristos, departe de ispitirile lumeşti, numai aceia îşi vor găsi locul în acest schit.
Părintele Anastasie: Vieţuitorii de la schit înţeleg că se hrănesc doar cu verdeţuri şi rareori cu vreo coadă de peşte ori vreo ulcică de lapte. Trăiesc în post şi în rugăciune, feriţi de lume, nu-i aşa?
Sfântul Ierarh Calinic: Da, Anastasie…
Părintele Anastasie: Gata, am dat de rostul acelei pietre de hotar dintre pământurile Frăsineiului şi cele ale satului Muierească pe care este înscrisă straşnică oprelişte, sub grea osândă, dată de Preasfinţia ta, ca picior de femeie să nu cuteze a trece pe acolo.
Sfântul Ierarh Calinic: Aşa-i! Niciodată! Nici acum, nici peste ani şi ani! Că altfel, va fi vai şi-amar de femeia care ar încălca porunca, trecând hotarul Frăsineiului.
Părintele Anastasie: Pentru că tot am vorbit despre schit, am dat printre hârţoage peste o scrisoare, semnată de însuşi domnitorul Alexandru Ioan Cuza, care se referea chiar la această ctitorie a Preasfinţiei tale.
Sfântul Ierarh Calinic: A, da… Datează de pe vremea când Cuza dăduse *Legea secularizării averilor mănăstireşti*. O, cât m-am zbătut din toate puterile până şi în Divanul ţării, până şi la domnitor, pentru ca Frăsineiului să i se lase tot ceea ce dobândise prin danii şi cu ceea ce fusese înzestrat de mine. În cele din urmă, l-am convins pe Cuza că Frăsineiul nu-şi poate respecta pravila de pildă în trăirea duhovnicească decât numai dacă este de sine stătător.
Părintele Anastasie: De fapt, Frăsineiul este singurul aşezământ monahal neatins de *Legea secularizării*.

Muzică

Sfântul Ierarh Calinic: Daaa… dar toate acestea și încă tot pe-atât de multe altele, m-au obosit… Daaa… voi cere învoire să las cârja episcopală într-o mână mai vânjoasă, iar eu să mă retrag la Cernica. Presimt că șederea mea pe această lume se apropie de capăt și vreau ca, după mai bine de șaizeci ani de viață monahală, să-mi primesc sfârșitul acolo unde am început-o…

Gălăgie, alergătură, văicăreli

Sfântul Ierarh Calinic: Ce-o fi cu atâta zarvă pe la uși?! Anastasie, rogu-te, cercetează și află pricina!
Părintele Anastasie: Vine în goană părintele Casian, urmat de Ioan, preotul din Muierească și câțiva săteni…

Se deschide ușa, tropăit de scânduri, gâfâieli

Sfântul Ierarh Calinic: Dau turcii?… A izbucnit un foc mare?… Se prăvale muntele? Care-i pricina că vă dați cu toții duhul fugind?
Părintele Casian (*gâfâind*): O fătucă din sat a alergat după o vită pișcată de streche și… Of! Nu mai pot! Trebuie să-mi trag sufletul!…
Părintele Anastasie (*speriat*): A călcat cumva hotarul?
Părintele Casian: Da… Și a căzut pe loc ca fulgerată!… A făcut biata, boala copiilor!
Voci: Tămăduiește-o, Sfinte Calinic!
Floarea: Scap-o de blestem, Sfântule! Fă o minune! Tămăduiește-mi fetița!
Părintele Casian: Îți stă în puteri, Preasfințite! Am văzut cu ochii mei și au mai fost de față în biserică și alți credincioși, atunci când ai vindecat-o, prin rugăciuni, pe acea femeie nenorocită…
Părintele Anastasie: Roagă-te pentru vindecarea copilei, așa cum ai izbutit cu băiatul meșterului Costache! Îmi aduc bine aminte întâmplarea! Și el avea acea boală cumplită. Apoi l-am găsit întreg și sănătos, pe când se ruga la icoane drept mulțumire. Da-da, era zdravăn! L-am văzut bine atunci când m-ai trimis la el chiar Preasfinția ta, cu moaștele Sfântului Mercurie, să le atingă și să le sărute…
Sfântul Ierarh Calinic (*trist*): „Ce tristă întâmplare! Opreliștea, pusă de mine pentru a-i ajuta pe monahi, a lovit o ființă nevinovată! Să mergem să ne rugăm pentru copilă…”

Trecere muzicală, rumoare, plânsete
Părintele Casian: Am ajuns, Preasfințite.
Floarea (*în lacrimi*): Fetița mamei, odorul meu neprețuit, uite, a venit să te vadă însuși sfântul nostru episcop!

Sfântul Ierarh Calinic *(blând)*: Mă cunoşti, copilă?
Floarea: Nu poate grăi mititica, dar priviţi, priviţi cum a zâmbit când sfântul i-a mângâiat obrazul!
Părintele Casian *(şoptit)*: A dat şi uşurel din cap, în semn că-l recunoaşte…
Sfântul Ierarh Calinic: Să ai credinţă, copilă, şi-ai să te faci sănătoasă… Ei, te-am iertat! Să ne rugăm lui Dumnezeu să-ţi ierte şi El nesăbuinţa…
Floarea *(şoptit)*: Priviţi-l cum se mai roagă Sfântul Ierarh Calinic! Şi cum îşi ţine palma pe creştetul fetiţei mele!
Părintele Anastasie: Se roagă cu ochii închişi şi râuri de lacrimi îi brăzdează chipul, luminat parcă de raze nevăzute! Vezi, cuvioase Casian parcă e transfigurat!
Părintele Casian: Văd… şi mai văd că bolnava s-a mai liniştit, s-a înseninat şi a întins braţele către mama sa care a luat-o strâns în braţe.
Floarea: Doamne Sfinte, Îţi mulţumesc! Copilul meu a fost iertat! Copilul meu s-a tămăduit! Slavă Celui de Sus! Părinte episcop, lasă-mă să-ţi sărut dreapta ta cea binecuvântată! Ai înfăptuit o minune!
Sfântul Ierarh Calinic: Iar eu închin, Doamne, în faţa milei Tale nemărginite, că mi-ai ascultat ruga!

Scena 4

Trecere muzicală, foşnet de hârtii, scârţâit de pană scriind

Sfântul Ierarh Calinic: Casiane, de-ai cunoaşte câtă bucurie port în suflet de când ne-am întors la Cernica, n-ai mai sta atâta, păzindu-mi cu ochiul şi veghindu-mi fiece pas… Nu mai sunt chiar atât de prăbuşit ca înainte, deşi îmi simt tare apropiată clipa despărţirii de voi… Şt! Taci! Nu mă întreba nimic! Când voi socoti că-mi va suna ceasul, fiţi siguri că mă voi destăinui vouă…
Părintele Casian: Anastasie, nu mai forfoti atâta prin cămările cu cărţi şi terfeloage că ridici colbul de pe… de pe… ha, ha, hapciu… ele. Să nu cumva să-l stânjeneşti pe sfântul nostru părinte, că şi aşa, este plăpând tare!
Sfântul Ierarh Calinic: Lasă-l într-ale lui, Casiane! Îmi place că-l văd iubitor de cărţi… Îmi place că-l văd păşind pe urmele lui Naum Râmniceanu…
Părintele Casian: După câte pene de gâscă a tocit, după câte pagini a umplut numai acum, parcă aş zice că urmează să ne fericească biblioteca mănăstirii cu câteva preţioase cronici…
Sfântul Ierarh Calinic: Nu-l necăji, cuvioase Casian, nu-l necăji… Nici

nu bănuiește ce condeier de seamă va deveni în scurt timp ucenicul meu… Anastasie, pentru că tot veni vorba, atunci când ai purces la a-mi descrie viața și nevoințele, de ce n-ai venit să-mi ceri dezlegare pentru fapta aceasta a ta? Ia mărturisește, fiule, de ce?

Părintele Anastasie (*ruşinat*): Nu mă mustra prea tare, părinte… Trebuia să-mi fi închipuit că ai prins de veste imediat. Doar n-ar fi fost pentru prima oară când pătrunzi în gândurile oamenilor, citindu-le ca pe o carte deschisă, ori când săvârșești minuni.

Părintele Casian: Din câte țin eu minte, parcă nu aveai aceste daruri când ai intrat în ascultare la cuviosul Pimen?… Sau mă înșel?

Sfântul Ierarh Calinic: Nu te înșeli, Casiane. Harul Domnului s-a revărsat peste mine pe măsură ce-mi alungam păcatele din suflet și dobândeam mereu mai multe virtuți creștine… O, dar ce fac eu acum? Vă țin o predică?!

Părintele Anastasie (*fericit*): Iar eu am să scriu așa: „Eram lângă Preasfințitul ziua și noaptea…, prin urmare îi cunoșteam viața cea sfântă. Mă minunam de așa viață aleasă, binecuvântată de Dumnezeu asemenea cu ce citisem în viețile Sfinților Părinți și acum vedeam că servesc un sfânt viu în ființă”. Da, voi așterne totul, cuvânt cu cuvânt, spre știința tuturor!

Sfântul Ierarh Calinic (*blând*): Ba nu, fiule. Aceste taine le vei dezvălui abia după ce mă voi stinge din viață și doar celor vrednici să le priceapă. Altfel, pe cei mai puțin credincioși îi vei sminti cu nedumeriri, cu rătăciri ori cu ispita slavei deșarte… Însă după ce voi trece la cele veșnice, darurile dobândite de mine pot deveni temei de creștere duhovnicească…

Scena 5

Muzică, clopote

Părintele Anastasie: A trecut Sfântul Ierarh Calinic în lumea drepților chiar așa cum o prevestise… S-a stins în a unsprezecea zi a lunii lui Prier, leat 1868, în dangăte de clopote și jelit de mulțimi de oameni.

Povestitor: Iar după mai bine de optzeci de ani a fost înălțat în cetele sfinților. Faima lui de binefăcător al celor în suferință adună și astăzi nenumărați credincioși care vin să se închine și să aprindă o lumânare la moaștele sale, aflate chiar în biserica ridicată de el în ostrovul Sfântul Gheorghe al Cernicăi, la Catedrala Arhiepiscopală a Râmnicului sau la ctitoria sa de suflet, Mănăstirea Frăsinei.

Se interferează vocea povestitorului cu glasurile celor doi călugări pe care îi regăsim în cadrul inițial de bibliotecă, povestitorul iese din cadru

Zosima: Și uite-așa se tâlcuiește toată viața, lăsată nouă drept pildă de viețuire. Cât de simplu și de înălțător și-a zugrăvit nevoia și traiul. Ascultă cât de simplu și direct mărturisește Sfântul Ierarh Calinic…

Sfântul Ierarh Calinic: „Nu am adunat pentru mine averi ori mișelii, ci numai sfinte cărți… Cât am fost stareț la Sfânta Mănăstire Cernica și episcop al Râmnicului-Noului Severin nu am strâns aur ori argint de la binefăcători și de la dregători. Tot ce mi s-a dat am cheltuit pentru trebuințele casei și pentru cei sărmani, împărțind după cum Dumnezeu mi-a poruncit. Nici de îngropare și nici de pomenire nu las ceva. Ca sărăcia cea călugărească mai mult la sfârșit să se arate lui Dumnezeu”…
Părintele Maxim: Dă-mi voie, cuvioase, să citesc și eu chiar finalul. Sfântul zice …(*mixaj de voce călugăr cu cea a Sfântului Calinic – reverberată)* … „Aceasta este diata și duhovnicească mea scrisoare, aceasta este înștințarea de averea mea. Iar necrezând cineva aceasta și a începe cu iscodire a căuta aur și argint, măcar și mult s-ar osteni, nimic nu va afla. Iar Milostivul Dumnezeu va judeca. Amin!”
Părintele Zosima: Și semnează: „Anul 1860, s-a scris de noi, smeritul Arhiereu Calinic, episcopul Râmnicului, Nou Severin”.
Părintele Maxim: Astfel capătă înțeles ceea ce scria Nicolae Iorga despre Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica: „În veacul al XIX-lea, Sfântul Ierarh Calinic Cernicanul a încheiat cu vrednicie șirul curaților călugări fără arginți, al ctitorilor de cărți și clădiri de închinare, al sufletelor de arhierei, care o clipă nu și-au închipuit că fapta ori gândul lor scapă de sub ochiul priveghetor al lui Dumnezeu”.
Călugării închid catastifele și ies din scenă, rămânând cărțile și icoana cu Sfântul Ierarh Calinic.